

Nr 31

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 26 februari 1965 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 87, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås vissa ändringar av företrädesvis teknisk natur i fråga om den allmänna varuskatten i enlighet med vad som aviserats i prop. 1965: 14. De föreslagna ändringarna är avsedda att träda i kraft den 1 juli 1965 samtidigt med den föreslagna höjningen av den allmänna varuskatten.

Det ovannämnda *författningsförslaget* är av följande lydelse.

Förslag
till
Förordning

angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507)
om allmän varuskatt

Härigenom förordnas, att 10 § 1 mom., 11 §, 12 § 2 och 3 mom., 19, 62 och 72 §§ förordningen den 1 december 1959 om allmän varuskatt samt anvisningarna till 11, 12, 15, 16 och 18 §§ samma förordning¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

10 §.

1 m o m. Från skatteplikt — — — krossat skick. 5. Fiskefartyg, så ock andra fartyg med en nettodräktighet av minst 20 registerton ävensom luftfartyg. 6. Krigsmateriel, som försäljes till staten för militärt bruk och som är underkastad utförsel förbud. 7. Allmänna nyhetstidningar, — — — — — 8. Läkemedel, som försäljes enligt recept eller till sjukhus. 9. Spritdrycker och — — — — —	5. Fiskefartyg, bogserbåtar, andra fartyg med en nettodräktighet av minst 20 registerton och luftfartyg samt delar och tillbehör till fartyg som avses i denna punkt eller till luftfartyg. 6. Krigsmateriel, som är underkastad utförsel förbud, och delar till sådan krigsmateriel, när varan försäljes till staten för militärt bruk eller för detta ändamål införes till riket för statens räkning. — arbetshindrade medlemmar. 8. Läkemedel, som tillhandahållas enligt recept eller till sjukhus eller införes till riket i anslutning till sådant tillhandahållande. 10. Konstverk, hänförliga till tulltaxenummer 99.01—99.03, när de, annorledes än butiksmässigt eller i samband med utställning, tillhandahållas av upphovsmannen direkt till konsument eller införes till riket i anslutning till sådant tillhandahållande. 11. Tullfria tryckalster och framkallade eller enbart exponerade mikrofilmer, när de införes till riket såsom gåva eller eljest utan vederlag.

¹ Senaste lydelse av 10 § 1 mom. se 1963:226 samt av 11 §, 12 § 2 och 3 mom., 19 §, 62 §, 72 § och anvisningarna till 11, 12, 15, 16 och 18 §§ se 1959:507.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

11 §.

Tjänsteprestation är skattepliktig, därest den huvudsakligen har avseende på skattepliktiga varor samt innefattar förfärdigande på beställning (arbetsbeting), uthyrning, servering, reparation, underhåll, ändring eller rengöring.

(Se vidare anvisningarna)

1 mom. Tjänsteprestation är skattepliktig, därest den huvudsakligen har avseende på skattepliktiga varor samt innefattar förfärdigande på beställning (arbetsbeting), uthyrning, servering, *montering*, reparation, underhåll, ändring eller rengöring.

2 mom. *Kungl. Maj:t äger förordna om undantag från skatteplikt för viss tjänsteprestation.*

(Se vidare anvisningarna)

12 §.

2 mom. Beträffande handelsbolag, kommanditbolag, enkelt bolag samt i 53 § 2 mom. kommunalskattelagen avsett rederi och s. k. gruvbolag gäller, att envar delägare i sådant bolag eller rederi är skattskyldig i förhållande till sin andel i *företaget*.

3 mom. Skattskyldigheten inträder, när vederlag för *skattepliktig* vara inflyter kontant eller eljest kommer den skattskyldige till godo eller när skattepliktig vara uttages ur rörelsen. Har enligt 16 § medgivande lämnats att inräkna uppkomna fordringar i omsättningen enligt bokföringsmässiga grunder, skall dock skattskyldigheten, i vad avser fordran uppkommen under tid för medgivandets tillämpning, inträda då fordringen uppkommer.

(Se vidare anvisningarna)

2 mom. Beträffande handelsbolag, kommanditbolag, enkelt bolag samt i 53 § 2 mom. kommunalskattelagen avsett rederi och s. k. gruvbolag gäller, att envar delägare i sådant bolag eller rederi är skattskyldig i förhållande till sin andel i *bolaget eller rederiet*. På *ansökan av samtliga delägare äger dock länsstyrelsen besluta, att en delägare skall anses som ensam skattskyldig för bolaget eller rederiet*.

3 mom. Skattskyldigheten inträder, när vederlag för *skattepliktig tillhandahållande* inflyter kontant eller eljest kommer den skattskyldige till godo eller när skattepliktig vara uttages ur rörelsen. Har enligt 16 § medgivande lämnats att inräkna uppkomna fordringar i omsättningen enligt bokföringsmässiga grunder, skall dock skattskyldigheten, i vad avser fordran uppkommen under tid för medgivandets tillämpning, inträda då fordringen uppkommer.

(Se vidare anvisningarna)

19 §.

1 mom. Skattskyldig äger — — — särskilt bevis.

2 mom. *Skattskyldig*, som underlåter att i behörig ordning avlämna anmälan *eller* underrättelse, *varom i 1 mom. sägs*, må av länsstyrelsen vid vite föreläggas att fullgöra sin skyldighet.

2 mom. *Länsstyrelsen äger från näringsidkare och därmed jämställda, som icke avgivit anmälan enligt 1 mom., infordra de uppgifter som fordras för att bedöma huruvida skattskyldighet föreligger.*

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3 m o m. Den som underlåter att i behörig ordning avlämna anmälan, underrättelse eller uppgift enligt 1 eller 2 mom. må av länsstyrelsen vid vite föreläggas att fullgöra sin skyldighet.

62 §.

I fråga om sådant tillhandahållande eller ianspråktagande av varor, som i inkomstskattehänseende är att hänföra till intäkt av jordbruksfastighet, skola bestämmelserna i 1, 5—10, 45, 71—74 och 82—84 §§ med tillhörande anvisningar i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

I fråga om sådant tillhandahållande eller ianspråktagande av varor, som i inkomstskattehänseende är att hänföra till intäkt av jordbruksfastighet, skola bestämmelserna i 1, 5—10 §§, 12 § 3 mom. samt 45, 71—74 och 82—84 §§ med tillhörande anvisningar i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

72 §.

Riksskattenämnden må, när så finnes erforderligt för att tillgodose det i 71 § angivna syftet och frågan icke finnes vara av beskaffenhet att böra, efter därom gjord ansökan, prövas i den ordning 73 § stadgar, meddela bindande förklaring huruvida viss vara eller varugrupp är skattepliktig enligt denna förordning. Över nämndens beslut i sådan fråga må klagan ej föras.

Riksskattenämnden må, när så finnes erforderligt för att tillgodose det i 71 § angivna syftet och frågan icke finnes vara av beskaffenhet att böra, efter därom gjord ansökan, prövas i den ordning 73 § stadgar, meddela bindande förklaring huruvida viss vara eller varugrupp eller viss tjänsteprestation är skattepliktig enligt denna förordning. När särskilda skäl föreligga, må nämnden även i annan fråga meddela bindande förklaring rörande tillämpningen av denna förordning.

Över nämndens beslut i fråga om bindande förklaring må klagan ej föras.

Anvisningar

till 11 §.

Anknytningen av — — — — och resebyråer.

Tjänsteprestation med — — — militärt bruk.

Begränsningen av — — — lös egendom.

Med servering förstås tillhandahållande av varor till förtäring på stället å därför iordningställd lokal eller plats. Därest jämväl bostad tillhandahålles och ett gemensamt pris uttages för kost och logi, får uppdelning ske efter skälig grund.

Med servering förstås tillhandahållande av varor till förtäring på stället å därför iordningställd lokal eller plats.

Till skattepliktig — — — — och dylikt.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

till 12 §.

Frågan, huruvida yrkesmässighet föreligger, får bedömas främst med hänsyn till omfattningen av och syftet med verksamheten. Sålunda föreligger icke skattskyldighet exempelvis vid försäljning av personlig löseegendom.

Verksamhet anses som yrkesmässig, om inkomst av verksamheten enligt kommunalskattelagen är att hänföra till intäkt av rörelse. Även annan verksamhet anses som yrkesmässig, om den innefattar icke enbart tillfälligt tillhandahållande av skattepliktiga varor och tjänsteprestationer till konsument. Verksamhet som staten eller kommun bedriver med syfte uteslutande att tillgodose egna behov anses dock som yrkesmässig endast om den sker i bolagsform eller i liknande form. Detta gäller även när verksamheten anordnats i samverkan mellan staten och kommun eller mellan kommuner och skattskyldighet enligt vad nyss sagts icke förelegat, om var och en av de samverkande bedrivit motsvarande verksamhet för egna behov. Med kommun avses här även landstingskommun.

Tillhandahållande av — — — för entreprenören.
 Vid försäljning — — — — — å auktionen.
 Med k o n s u m e n t — — — — — som konsument.
 Eftersom fastighet — — — — — till konsumenter.
 I fråga — — — — — till utgivaren.
 Försäljning till — — — — — av tjänsteprestation.
 Med u t t a g — — — — — hans kontor.

till 15 §.

I beskattningsvärdet — — — och avgifter.

Vid beräkning av beskattningsvärde får avdrag icke ske för transport-, emballage- och andra liknande kostnader, vilka ingå i priset för en vara eller tjänsteprestation. Avdrag får ej heller ske för s. k. avbetalningstillägg. Kassarabatter och andra rabatter, som direkt avgå från likviden, skola däremot icke medräknas.

Avser pris såväl skattepliktigt som icke skattepliktigt tillhandahållande, exempelvis av kost och logi, bestämmes beskattningsvärdet genom uppdelning av priset efter skälighetsgrund. Vid beräkning av beskattningsvärde får dock avdrag icke ske för transport-, emballage- och andra liknande kostnader, vilka ingå i priset för en vara eller tjänsteprestation. Avdrag får ej heller ske för s. k. avbetalningstillägg. Kassarabatter och andra rabatter, som direkt avgå vid betalningen, skola däremot icke medräknas.

Vid betalning mot växel anses som

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

beskattningsvärde det avtalade priset med skattens belopp inräknat. Avdrag får icke ske för ränta eller annan kostnad som avgått vid diskontering av växel eller omsättning av diskonterad växel. I beskattningsvärdet och i den skattepliktiga omsättningen skall icke inräknas ränta eller annan särskild ersättning som mottagits vid inlösen eller omsättning av icke diskonterad växel.

Varas saluvärde — — — enligt kommunalskattelagen.

till 16 §.

Vid beräkning av skattepliktig omsättning skall *belopp, som influtit vid diskontering av växel*, anses utgöra kontant likvid. Nödgas den skattskyldige på grund av bristande betalning själv inlösa *växeln*, må *beloppet* avdragas vid senare beräkning av skattepliktig omsättning. Skulle betalning sedermera inflyta å sålunda inlöst växel, skall beloppet ånyo redovisas såsom skattepliktig omsättning.

Vid beräkning av skattepliktig omsättning skall *diskontering och inlösen av växel samt omsättning av icke diskonterad växel* anses utgöra kontant likvid till *belopp motsvarande, vid diskontering eller inlösen av växel, dennas nominella värde och, vid omsättning av icke diskonterad växel, det belopp varmed växelfordringen minskat. Dock skall i den skattepliktiga omsättningen icke inräknas större sammanlagt belopp än som svarar mot beskattningsvärdet i varje särskilt fall.*

Nödgas den skattskyldige på grund av bristande betalning själv inlösa *diskonterad växel*, må *växelbeloppet i den mån det ingått i tidigare redovisad skattepliktig omsättning* avdragas vid senare beräkning av skattepliktig omsättning. Skulle betalning sedermera inflyta å sålunda inlöst växel, skall beloppet ånyo redovisas såsom skattepliktig omsättning.

Såsom kontant — — — — — för inköp.
Har rabatt, — — — — — utgivandet skett.

till 18 §.

Avdragsrätt enligt — — — — — allmän varuskatt.

Med *material* förstås *råvara, halvfabrikat eller annan* vara, som är avsedd antingen att ingå såsom beståndsdel i förädlad eller genom sammansättning framställd vara eller att förbrukas i den egentliga pro-

Med *material* förstås vara, som är avsedd antingen att ingå såsom beståndsdel i förädlad eller genom sammansättning framställd vara eller att förbrukas i den egentliga produktions- eller bearbetningspro-

(Nuvarande lydelse)

duktions- eller bearbetningsprocessen, såsom smörjmedel och liknande, eller ock att förbrukas i varuhanteringen, t. ex. såsom emballage.

(Föreslagen lydelse)

cessen eller i den egentliga varuhanteringen. Hit räknas t. ex. råvara, halvfabrikat, tillsatsmaterial, smörjmedel, slipmedel och annat förbrukningsmaterial för produktionsändamål samt emballage och förslutningsmaterial för distributionsändamål ävensom maskinverktyg och motsvarande som genom förslitning eller på annat sätt normalt förbrukas inom ett år.

Till material hänföres vidare vara som är avsedd att användas för yrkesmässig uthyrning i förening med tillhandahållande av tvättjänst, s. k. utbyttestvätt.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1965. I fråga om ikraftträdandet skall i övrigt i tillämpliga delar gälla ikraftträdandebestämmelserna till förordningen den 1965 (nr 000) angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

I. de likalydande motionerna I: 704 av herr Gösta Jacobsson och fru Segerstedt Wiberg samt II: 831 av herrar Nelander och Thylén, vari hemställts, »att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 87 måtte besluta att den nu gällande i princip generella skattefriheten för fiskefartyg utsträcks till att omfatta förutom bogserbåtar jämväl räddningskryssare»;

II. de likalydande motionerna I: 728 av herr Stefanson och II: 852 av herr Nordgren, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om förslag till ändring av varuskatteförordningen i syfte att bereda serveringsrörelse, vilken jämväl bedriver butiksförsäljning och därvid har rörelsegrenarna bokföringsmässigt åtskilda, möjligheter att i varuskattehänseende behandla rörelsegrenarna såsom två skilda rörelser;

III. de likalydande motionerna I: 729 av herr Stefanson m. fl. och II: 853 av herr Nordgren m. fl., vari hemställts, »att riksdagen måtte avslå proposition nr 87 såvitt gäller fjärde och femte punkterna i anvisningarna till 12 § förordningen om allmän varuskatt».

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit följande vid riksdagens början väckta, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nämligen

I. de likalydande motionerna I: 204 av herrar *Källqvist* och *Svanström* samt II: 257 av fru *Gärde Widemar* och herr *Mattsson*, vari hemställts,

»1) att riksdagen måtte besluta, att konst som försäljes å utställning av vederbörande konstnårs verk må vara undantagen från den allmänna varuskatten, samt

2) att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig författningsändring»;

II. de likalydande motionerna I: 305 av herr *Stefanson m. fl.* samt II: 374 av herrar *Nordgren* och *Westberg*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att fr. o. m. den 1 juli 1965 undanta dentaltekniska alster från den allmänna varuskatten och sålunda antaga följande

Förslag

till

Förordning angående ändring av 10 § 1 mom. förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt

Härigenom förordnas, att 10 § 1 mom. förordningen den 1 december 1959 om allmän varuskatt skall erhålla följande ändrade lydelse.

10 §.

1 mom. Från skatteplikt — — — särskild avgift.

8. Läkemedel, som försäljes enligt recept eller till sjukhus, ävensom dentaltekniska alster, som försäljas till tandläkare eller sjukhus.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1965.

III. de likalydande motionerna I: 484 av herr *Sveningsson* och II: 581 av herr *Nordgren m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

Förordning angående ändrad lydelse av 13 § förordningen den 1 december 1959 (nr 507) angående allmän varuskatt

Härigenom förordnas, att 13 § förordningen den 1 december 1959 (nr 507) angående allmän varuskatt erhåller följande ändrade lydelse:

13 §.

Skattskyldighet föreligger icke

a) vid uttag ur rörelsen av skattepliktiga varor i allenast ringa omfattning,

b) vid försäljning eller uttag av till driften hörande maskiner, inventarier och dylikt.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1965.

Vidare har utskottet till behandling i detta sammanhang upptagit följande i anledning av proposition nr 14 väckta motioner, nämligen

I. de likalydande motionerna I: 619 av herr *Helge Karlsson m. fl.* och II: 730 av herr *Johansson i Öckerö m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

Förordning om ändrad lydelse av 10 § förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt

Härigenom förordnas att 10 § förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt skall erhålla följande ändrade lydelse.

10 §.

1 mom. Från skatteplikt undantas följande varor

1. Utsäde — — — — växtskyddsmedel.
 2. Levande djur — — — — affärer.
 3. Drivmedel — — — — bränslen.
 4. Jord — — — — skick.
 5. Fiskefartyg — — — — luftfartyg.
 6. Monterade fisknät, ryssjor, trålar, vadar och bottengarn samt nät-slingor och annat tillbehör som användes för montering och reparation av dylika fiskeredskap.
 7. Krigsmateriel — — — — utförsel förbud.
 8. Allmänna nyhetstidningar — — — — medlemmar.
 9. Läkemedel — — — — sjukhus.
 10. Spritdrycker — — — — tobaksskatt.
- 2 mom. Kungl. Maj:t — — — — varugrupper.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1965.

II. de likalydande motionerna I: 626 av herr *Ferdinand Nilsson* samt II: 743 av herrar *Svensson* i Vä och *Börjesson* i Glömminge, i vad motionärerna hemställt

»1) att riksdagen måtte besluta tillägg till 10 § 1 mom. förordningen om

allmän varuskatt varigenom från skatteplikt undantages företagares uttag ur egen rörelse för eget och familjens hushållsbehov, samt

2) att riksskattenämnden måtte fastställa viss övre gräns för omfattningen av sådana uttag som möjliggör minskat trassel för det stora flertalet småföretagare men förhindrar missbruk»;

III. de likalydande motionerna I: 627 av herr *Stefanson* och II: 738 av herr *Nordgren m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte jämlikt 10 § 2 mom. förordningen om allmän varuskatt förordna att från allmän varuskatt undantages reparations- och underhållsarbeten samt service på lös egendom för produktionsändamål.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 204, I: 626, I: 704, I: 729, II: 374, II: 581, II: 730, II: 738 och II: 852.

Till utskottet har ingivits skrivelser i ämnet från representanter för trålbindare på västkusten, Svenska sällskapet för räddning af skeppsbrutne, Byggnadsställningsbranschens stockholms- och malmöföreningar samt Sveriges köpmannaförbund.

Rörande motiveringen för det i propositionen framlagda förslaget hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Inledning s. 8—10.

Skattepliktiga varor och tjänster (9—11 §§ AVF), s. 10—24.

Skattepliktens principiella omfattning, s. 10—13.

Ändringar i varubeskattningen, s. 13—23.

Ändringar i tjänstebeskattningen, s. 23—24.

Skattskyldighetsfrågor (12 och 13 §§ AVF), s. 24—28.

Skattskyldighetens principiella utformning, s. 24—27.

Skattskyldigheten vid speciella företagsformer m. m., s. 27—28.

Beskattningsvärde m. m. (14—18 §§ AVF), s. 28—32.

Materialbegreppet (anvisn. till 18 § AVF), s. 32—39.

Registreringsplikten (19 § AVF), s. 39—40.

Riksskattenämnden (71—74 §§ AVF), s. 40—42.

Motionerna

Enligt motionärerna i *motionerna I: 204* och *II: 257* är det otillfredsställande att skillnad i varuskattehänseende göres mellan å ena sidan försäljning av konst vid utställning i förhyrd lokal eller vid annonserad utställ-

ning i egen ateljé och å andra sidan annan försäljning av konst. Eftersom huvudregeln synes vara att konstskapares ersättning för konstnärlig prestation inte är skattepliktig och då gällande regler medför besvärliga gränsdragningsproblem, bör varuskatten på konst som försäljes på utställning slopas. Härtill kommer att efterfrågesituationen på konstnärlig produktion inte är sådan, att varuskatten saknar betydelse för avsättningen. Ofta torde det vara så att konstnärerna själva får dra av varuskatten från det pris som de skulle kunnat betinga sig för konstverket i fråga. Varuskatten på tavlor och motsvarande konstverk kan därför i första hand ses som en pålaga för konstnärerna. Både den positiva kulturpolitik som bör föras och konstnärernas allmänna ekonomiska situation motiverar ett avskaffande av varuskatten i förevarande avseende. Skatten på grammofonskivor kan ur kulturpolitisk synpunkt sägas vara en till här ifrågavarande skatt parallell företeelse. På grundval av skatteberedningens förslag har denna skatt nu slopats. I konsekvens därmed bör även skatten på utställningskonst kunna slopas.

Enligt gällande bestämmelser utgår — framhålles i *motionerna I: 305* och *II: 374* — omsättningsskatt på de arbeten som levereras från fristående dentaltekniska laboratorier men icke på de arbeten som utföres av hos tandläkare anställda tekniker. Eftersom huvuddelen av de dentaltekniska produkterna kommer från de dentaltekniska laboratorierna drabbar omsättningsskatten praktiskt taget hela den dentaltekniska branschen.

Det dentaltekniska arbetet utgör en integrerande del av den sjukvård som tandläkarna bedriver och borde därför i likhet med hälsovård och sjukvård vara undantaget från omsättningsskatt.

De kostnader som patienterna i dag har att ikläda sig för dentaltekniskt arbete är högst betydande.

Det synes motionärerna principiellt felaktigt att göra skillnad på detta kvalificerade arbete och det arbete som tandläkare och läkare utför. Ändock utgår, enligt nuvarande bestämmelser, omsättningsskatt på hela kostnaden för det dentaltekniska arbetet, trots att huvuddelen av kostnaderna icke är att hänföra till material.

Motionärerna erinrar om att allmänna skatteberedningen i sitt förslag till mervärdeskatt föreslagit att undantaget från skatteplikt för bl. a. läkemedel skall bli bestående. Enligt deras uppfattning är de produkter som framkommer vid dentaltekniskt arbete värda att jämföra med läkemedel, varför de bör följa samma bestämmelser.

Det förhållandet att dentaltekniska arbeten tillverkade av tekniker, anställda hos tandläkarna, är befriade från omsättningsskatt, under det att laboratoriernas arbeten belastas med skatt, utgör en ur konkurrenssynpunkt betydande nackdel för laboratorier och kan, när nu skatten stiger med nära 10 procent, medföra att tandläkarna i allt större utsträckning an-

vänder sig av anställda tekniker. Här motarbetar omsättningsskatten en arbetsfördelning, som befunnits effektiv och riktig.

Som motivering för lagstiftningsyrkandet i *motionerna I: 484* och *II: 581* anföres i huvudsak följande. I förordningen om allmän varuskatt stadgas vissa undantag för skattskyldighet. Sålunda föreligger enligt 13 § icke skattskyldighet

- a) vid tillhandahållande av skattepliktiga varor och tjänsteprestationer samt uttag ur rörelse av skattepliktiga varor i allenast ringa omfattning,
- b) vid tjänsteprestation med avseende å kläder eller andra textilvaror, där den som utför prestationen icke har fast driftställe för verksamheten,
- c) vid försäljning eller uttag av till driften hörande maskiner, inventarier och dylikt.

Dessa undantag står enligt motionärernas uppfattning i strid med principen om en allmän varuskatt. De medför orättvisa konsekvenser i konkurrenshänseende mellan framför allt å ena sidan de mindre företagarna och hantverkarna, som försörjer sig och sina familjer på sin yrkesutövning samt å andra sidan fritids- och tillfällighetsföretagarna. Enligt motionärernas mening bör nämnda undantag utgå ur förordningen om allmän varuskatt. Dessa tidigare påtalade orättvisor skärps nu ytterligare genom den föreslagna höjningen av den allmänna varuskatten till 9,89 procent. Utformningen gynnar uppkomsten av s. k. fritidsföretagare, vilkas avsikt är att undandra sig skattskyldighet och utnyttja möjligheterna till »skattefria» inkomster. Den förkortade arbetstiden har medfört tydliga tendenser till ökning av antalet fritidsföretagare. Det synes motionärerna orimligt att dessa i skydd av förordningen skall gynnas på de lojala skattskyldiga företagarnas, yrkesutövarnas och arbetarnas bekostnad. Motionärerna är medvetna om att vissa svårigheter kan uppstå vid skattekontrollen om nämnda paragrafs omfattning begränsas. Dessa olägenheter synes dock vara av mindre betydelse än konsekvenserna av nu gällande bestämmelser, som direkt stimulerar till skatteflykt.

I *motionerna I: 619* och *II: 730* framhålles att de svenska yrkesfiskarnas inkomster, trots en långt gående rationalisering, inte står i proportion till det hårda och riskfyllda arbetet. Detta beror dels på den hårdnande konkurrensen utifrån och dels på att tullskyddet för det svenska fiskets produkter genom tillkomsten av EFTA nästan helt slopats. Utgångsläget för de svenska fiskarna försvåras ytterligare genom omsättningsskatten på fiskeredskap.

Kostnaderna för anskaffande och underhåll av fiskeredskap är en tung belastning för fisket. De under senare åren tillkomna fiskeredskapen av syntetiskt material har visserligen många fördelar jämfört med tidigare använda redskap men de är betydligt dyrbarare i inköp. Som exempel kan nämnas att redskapskontot för en av de allmänt använda större trålbåtar-

na kan belöpa sig på 40 000—50 000 kr. per år, att medelstora ålbottengarn kostar ca 20 000 kr. per styck och att en drivgarnslänk för lax kostar ca 50 000 kr. De syntetiska fiskeredskapen har visserligen större varaktighet, men risken att förlora dem är fullt ut lika stor. Våra fiskare har i den alltmer hårdnande konkurrensen utifrån blivit nödsakade att skaffa sig allt större båtar med kraftiga motorer, vilket medför stora påfrestningar på och hastig förslitning av redskapen. Europamarknadens höjningar av den yttre tullmuren vid import av bland annat sill, vårt fiskes största exportartikel, gör att våra fiskares möjligheter att avsätta sina fångster till lönande priser blir alltmera kringskurna. Våra skandinaviska grannländer är själva stora fiskeexportörer och kan mottaga fisk från oss endast i den mån de har möjligheter att reexportera den i huvudsak till länderna på kontinenten.

Under sådana förhållanden är det enligt motionärernas mening inte skäligt att omsättningsskatt skall utgå vid köp av fiskeredskap avsedda för yrkesmässigt fiske, i synnerhet som våra grannländers fiskare är befriade från denna pålaga.

Motionärerna i *motionerna I: 626* och *II: 743* anför i huvudsak följande. Staten pålägger i ökad omfattning företagens uppgifter av olika slag, såsom inlevererande av källskatt, omsättningsskatt, skatt på anställdas löner, ATP-avgift, statistiska uppgifter m. m.

För större företag som kan avdela särskild personal för detta arbete går det lättare att uppfylla kraven. För de mindre företagen, för familjeföretag med liten eller endast tillfällig egen personal, ställer det sig besvärligare. Den i proposition nr 14 till årets riksdag föreslagna höjningen av omsättningsskatten medför ökat ansvar för avsevärt höjda skattebelopp, vilket för mindre företagare måste kännas som en ytterligare belastning. Detta aktualiserar behovet av att ompröva möjligheten att helt eller delvis befria de mindre företagen från inlevererande av småbelopp, som betyder föga för statskassan, jämte övriga ålägganden. Lämnandet av arbetsgivaruppgifter vid korttidsanställningar eller för tillfällig arbetshjälp synes även kunna omprövas med hänsyn till omständigheter som lätt medför komplikationer.

Beträffande företagares uttag ur rörelser för den egna familjens behov rör det sig ofla om ett stort antal mycket små uttag, och uppgiftsskyldigheten vållar därvid betydligt mer besvär för företagaren än som står i rimlig proportion till de pengar som inflyter till statskassan. Jordbrukarna erlägger skatt härför i en form som ger viss hållpunkt för bedömande av vad det kan gälla i pengar. Den särskilda deklaration för allmän varuskatt på varor som ägare eller brukare av jordbruksfastighet uttager för egen förbrukning eller säljer direkt vid gården visar att för dessa båda poster tillsammans tagna för budgetåret 1962/63 betalats 12,3 milj. kr. och för 1963/64

18,1 milj. kr. För budgetåret 1964/65 beräknas 17,5 milj. kr. inflyta. Det kan understrykas att detta gäller icke blott ägarfamiljernas uttag utan även direktförsäljningen. Även beträffande övriga mindre företagare kan vara fråga om mycket små belopp för uttag från några hundra tusen småföretag.

Då möjligheten till missbruk av en rätt till skattefria uttag bör förebyggas, synes det lämpligt att riksskattenämnden fastställer ett skäligt maxibelopp för de fria uttagen för vilket vanlig deklarations- och betalningskyldighet icke bör föreligga.

I *motionerna I: 627* och *II: 738* anföres att en grundregel för all skatt bör vara att den träffar lika oavsett företagsform, plats för utförande av eventuellt arbete etc. Detta gäller emellertid inte den allmänna varuskatten i fråga om reparations- och underhållsarbeten, viss uthyrning osv. Den allmänna varuskatten träffar i dessa avseenden vissa kategorier skattepliktiga särskilt hårt. Varuskatten har fått och kommer i och med den föreslagna höjningen att få följdverkningar, som inte står i överensstämmelse med allmän rättsuppfattning. Om således reparations-, underhålls-, service- eller uthyrningsarbete utföres av ett reparations- och serviceföretag för ett beställande företags räkning, utgår omsättningsskatt såväl på material som på arbetskostnader. Utföres dylikt arbete däremot av reparatörer eller anställda inom det egna företaget utgår ej omsättningsskatt på arbetskostnader.

Som ett exempel på inte förutsedd verkan av varuskatten anföres den yrkesmässiga uthyrningen av overaller, handdukar etc. till kontor och fabriksföretag. Denna verksamhet drives i huvudsak av företag inom tvätteriindustrin. Det är här fråga om varor med kort förbrukningstid, men varorna beläggs med dubbel omsättningsskatt dels vid inköp av varan, dels vid varje uthyrningstillfälle. Att hyra overaller, handdukar etc. anses i dag vara en rationell service, vilken dock genom den dubbla omsättningsskatten onödigt fördyras.

Motionärerna i *motionerna I: 704* och *II: 831* åberopar den i propositionen föreslagna skattefriheten för bogserbåtar såsom skäl för att även räddningskryssare undantages från skatteplikt. I första hand talar härför arten av den verksamhet — att rädda liv — vari dessa fartyg användes. Därtill kommer det förhållandet att ifrågavarande verksamhet praktiskt taget helt är baserad på donationsmedel och bedrivs utan vinstsyfte. Motionärerna erinrar om att verksamheten i fråga i andra sammanhang ansetts böra tillerkännas en särskilt förmånlig ställning. Såsom exempel nämnes att tullfrihet åtnjutes för materiel som är avsedd att användas för räddning av skeppsbrutna. Slutligen framhåller motionärerna, att den av dem förordade ändringens inverkan på skatteutfallet är helt obetydlig.

I *motionerna I: 728* och *II: 852* hänvisas till de särskilda reduceringsregler som i fråga om den allmänna varuskatten gäller för serveringsrörelser samt till stadgandet att länsstyrelse må medgiva att rörelse, som bedrivs jämsides med annan väsentligen artskild verksamhet, skall anses såsom särskild förvärvskälla. Utvecklingen inom näringslivet har beträffande försäljning och servering av konditorivaror lett till att varuhus och liknande affärsföretag övertagit en icke oväsentlig del av landets totala omsättning av konditorivaror genom att tillhandahålla dylika varor i varuhusens egna cafeterior. Reduceringsreglerna gör det möjligt för dessa företag att betrakta denna serveringsrörelse såsom väsentligen artskild, varav följer att reduktion av omsättningen får ske till 60 procent av den eljest skattepliktiga omsättningen. Med hänsyn till nödvändigheten av en korrekt lönsamhetsbedömning har det blivit alltmer nödvändigt för konditorierna att bokföringsmässigt skilja mellan servering och butiksförsäljning. Enligt motionärernas uppfattning bör serveringsföretag, som jämsides med servering även bedriver butiksförsäljning, i avseende på beräkning av omsättningskatten behandlas såsom två skilda rörelsegrenar, under förutsättning att dessa bokföringsmässigt är klart åtskilda. Detta skulle innebära att serveringsdelen erhåller en reduktion av den skattepliktiga omsättningen till 60 procent, medan butiksförsäljningsomsättningen icke reduceras före beskattning.

Motionärerna i *motionerna I: 729* och *II: 853* påtalar att, genom det i propositionen föreslagna tillägget till anvisningarna till 12 § förordningen om allmän varuskatt, offentlig verksamhet, som bedrivs i konkurrens med enskild företagsamhet, i vissa fall kommer att gynnas av skattefrihet. Författningsändringen, som bygger på förslag av allmänna skatteberedningen, mötte — framhåller motionärerna — vid remissbehandlingen av skatteberedningens betänkande »Nytt skattesystem» starka invändningar från Sveriges hantverks- och industriorganisation samt Sveriges tvätteriförbund. Därvid framhölls att ett genomförande av skatteberedningens förslag på denna punkt inom vissa branscher skulle kunna medföra en försämring av de enskilda företagens konkurrensmöjligheter. Särskilt för tvätteribranschen skulle förslaget kunna få långtgående konsekvenser och i praktiken medföra att de offentliga företagen närmast fick en ren monopolställning i fråga om tvätt för staten, landstingen och kommunerna. Motionärerna kan inte dela departementschefens uppfattning att man bör söka uppnå rationaliseringseffekter genom att offentligrättsliga personer i form av särbehandling i skattehänseende ges en gynnad ställning i förhållande till enskilda företag. Privata tvätterier ombesörjer i dag i betydande omfattning tvätt för olika kommunala organ och torde ha goda möjligheter att i vidgad utsträckning konkurrera med allmänna inrättningar. Därvid måste likväl självfallet förutsättas att konkurrensen kan ske på lika villkor. Det

är för övrigt ingalunda självklart att ett skatterättsligt skydd i enlighet med förslaget verkligen skulle vara ägnat att befrämja rationaliseringen såvitt gäller tvätteriverksamheten för kommunerna. Förslaget är enligt motionärernas mening så mycket mera betänkligt som det kan föranleda en utvidgning till andra verksamhetsområden av utbytet av i första hand tjänster mellan offentligrättsliga personer i skydd av en skatteförmån som sätter konkurrensen med enskild företagsamhet ur spel.

Utskottet

De i propositionen nr 87 framlagda förslagen är av företrädesvis teknisk natur. Flertalet spörsmål som behandlas i propositionen har tidigare prövats av riksdagen i olika sammanhang. Vad som nu aktualiserat en omprövning av vissa frågor är dels den från och med den 1 juli 1965 höjda skattesatsen, dels de synpunkter som framförts av allmänna skatteberedningen i betänkandet *Nytt skattesystem* (SOU 1964: 25) och i remissyttrandet däröver. Vidare behandlas i propositionen vissa framställningar till Kungl. Maj:t. Propositionen innebär i fråga om den allmänna varuskatten förenklingar och liberaliseringar, som måste anses medföra icke obetydliga fördelar för näringslivet. I propositionen aviseras även vissa ytterligare förslag till tekniska förbättringar av den allmänna varuskatten.

Utskottet finner den av innevarande års riksdag beslutade höjningen av skattesatsen för den allmänna varuskatten motivera att den tekniska överarbetningen av varuskatteförordningen fortsättes. Även vid en övergång till annan form av generell indirekt beskattning torde erfarenheterna från den allmänna varuskatten bli av grundläggande betydelse.

I fråga om förslagen till ändring i förordningen må först nämnas, att beträffande de nu gällande undantagen från skatteplikt vissa ändringar av formell och författningsteknisk natur föreslås och att i fråga om fartyg även bogserbåtar, oavsett dräktighet, undantages från skatteplikt. Beträffande tjänsteprestationer föreslås att montering skall utgöra skattepliktig sådan prestation och att Kungl. Maj:t skall äga förordna om undantag från skatteplikt. Såvitt avser de tekniska förenklingarna må nämnas att i sådana företag, där varje delägare nu är skattskyldig för sin andel i företaget, på ansökan av samtliga delägare i företaget en av delägarna skall kunna utses som ensam skattskyldig. Vidare avses länsstyrelserna få befogenhet att från andra än skattskyldiga infordra uppgifter för att kunna bedöma huruvida skattskyldighet föreligger.

Härutöver föreslås vissa formella ändringar av anvisningarna till författningen samt en ändring av definitionen på begreppet yrkesmässig verksamhet. I samband därmed föreslås även visst undantag från yrkesmässighet vid bl. a. samverkan mellan stat och kommun. Vid betalning med växel skall

det avtalade priset anses utgöra beskattningsvärde. Slutligen föreslås en väsentlig utvidgning av materialbegreppet.

Utskottet biträder till alla delar de i propositionen framlagda författningsförslagen och finner i huvudsak ej heller anledning att i övrigt erinra mot vad departementschefen uttalat.

I anledning av propositionen har väckts motioner med yrkanden om ändringar i olika hänseenden i förordningen om allmän varuskatt samt i Kungl. Maj:ts förslag. Motioner rörande den allmänna varuskatten har väckts även vid riksdagens början. Utskottet behandlar i det följande förenämnda motioner samt de motioner rörande den allmänna varuskatten som väckts i anledning av propositionen nr 14 och som inte besvarats i utskottets betänkande nr 16. Motionsyrkandena behandlas i den ordning frågorna förekommer i skatteförfattningen.

Undantag från skatteplikt

I motionerna I: 704 av herr Gösta Jacobsson och fru Segerstedt Wiberg samt II: 831 av herrar Nelander och Thylén yrkas, att r ä d d n i n g s k r y s s a r e skall undantagas från skatteplikt. Som tidigare nämnts föreslås i propositionen sådant undantag för bogserbåtar. Skälet härför är bl. a. att genom den nuvarande dräktighetsgränsen vissa bogserbåtar blir skattepliktiga och andra skattefria, vilket medför praktiska svårigheter för varven vid reparation och underhåll av sådana fartyg. Enligt vad utskottet erfarit gäller samma förhållande i fråga om livräddningskryssare. Härtill kommer, som motionärerna anfört, att yrkandet gäller ett förhållandevis litet antal fartyg som inköps och bekostas med i huvudsak frivilliga bidrag samt att räddningskryssarna uteslutande har en humanitär uppgift.

Utskottet anser sig på anförda skäl böra tillstyrka yrkandet i motionerna I: 704 och II: 831 om undantag från skatteplikt för livräddningskryssare. Undantaget bör dock begränsas till sådana fartyg, som av Svenska sällskapet för räddning af skeppsbrutne inköpes och användes för sjöräddning.

Frågan om undantag från skatteplikt för konst som av upphovsmannen säljes på utställning behandlas i motionerna I: 204 av herrar Källqvist och Svanström samt II: 257 av fru Gärde Widemar och herr Mattsson. För närvarande gäller enligt en särskild kungörelse, att konst som säljes av konstnären i hans ateljé är skattefri. Skattebefrielsen avser endast s. k. bildkonst, d. v. s. i huvudsak måleri, teckning, grafik och skulptur. Denna bestämmelse föreslås i propositionen bli ersatt med ett särskilt stadgande i förordningen. I propositionen behandlas ingående frågan om utvidgad skattefrihet för konst. Från konstnärernas riksorganisation har dels framställts yrkande av samma innebörd som i de här behandlade motionerna dels ock ett längre gående yrkande avseende skattefrihet för alla former av konst. I fråga om sistnämnda yrkande har riksskattenämnden och

generaltullstyrelsen funnit, att en generell skattefrihet för konst måste medföra svårartade och vanskliga gränsdragnings- och tolkningsproblem.

Enligt utskottets mening belyser detta yrkande problematiken i frågan. Det skulle för en konstnär, som arbetar i exempelvis glas eller keramik, framstå som ytterst orättvist, att han för de varor han försäljer på en utställning måste erlægga allmän varuskatt om en skulptör eller målare i samma situation skulle befrias från skatt. Detta i förening med att några lagstiftningsvis uppdragna gränser för det konstnärliga skapandet knappast är tänkbara gör att utskottet inte kan biträda förslaget om skattebefrielse för konst som av upphovsmannen säljes på utställning. Bildkonstnärernas nu existerande skatteförmåner — som delvis får ses mot bakgrunden av de kontrolltekniska svårigheterna vid försäljning från konstnärens ateljé — kan i och för sig diskuteras, men utskottet vill på denna punkt inte föreslå någon ändring av förslaget i propositionen.

Utskottet vill som en allmän princip uttala, att stöd åt konstnärligt skapande bör ske på andra vägar än genom en skattebefrielse. En skattefrihet skulle skapa administrativa problem och mest gynna de konstnärer, vilka har det minsta behovet av ett sådant stöd. Med hänsyn härtill och då riksdagen tidigare upprepade gånger avslagit motionsyrkanden av samma innebörd som de förevarande finner utskottet sig inte kunna förorda bifall till motionerna I: 204 och II: 257.

I motionerna I: 305 av herr Stefanson m. fl. och II: 374 av herrar Nordgren och Westberg hemställs om undantag från skatteplikt för dentalt tekniska alster. Som skäl härför åberopas bl. a. att dessa varor är jämförbara med läkemedel samt att skatt utgår, då ett dentallaboratorium levererar sådana varor till en tandläkare men däremot inte då tandläkaren anställer en tekniker som i hans tjänst framställer varorna. Härigenom uppkommer viss olikhet från beskattningssynpunkt.

I fråga om förhållandet mellan läkemedel och dentalt tekniska alster vill utskottet erinra om att sistnämnda varor vid den statistiska varuindelningen hänföres till proteser. Den gällande skattefriheten för läkemedel omfattar inte proteser, kirurgiska instrument, bandage, förbandsartiklar och ett flertal andra varor, vilka används inom sjukvården och följaktligen står läkemedlen nära. Beträffande den av motionärerna åberopade skillnaden i beskattning av sådana dentalt tekniska alster, som levereras av ett laboratorium och som framställts i tandläkarens rörelse, vill utskottet framhålla, att denna skillnad i beskattningshänseende kan sägas vara genomgående i den allmänna varuskattens konstruktion. Samma skillnad gäller således både för en storindustri som inrättar en reparationsavdelning och därigenom undviker den skatt, som skulle utgå vid anlåtande av ett serviceföretag, och för den enskilde, som anlitar hemhjälp för sin tvätt och därigenom slipper betala skatt till en tvättinrättning. Ett bifall till motionsyrkandena skulle enligt utskottets mening rubba principerna för tjänstebeskattningen och

leda till motsvarande krav på andra områden. Under återopande av det anförda avstyrker utskottet bifall till yrkandena i motionerna I: 305 och II: 374.

Frågan om undantag från skatteplikt för vissa fiskeredskap behandlas i motionerna I: 619 av herr Helge Karlsson m. fl. och II: 730 av herr Johansson i Öckerö m. fl. Motionärerna hemställer om lagstiftning i sådant syfte och motiverar yrkandet med att fisket har ett gynnsammare läge i Danmark och Norge samt att det svenska yrkesfisket till övervägande del landar sina fångster i utlandet i konkurrens med dessa länders fiskare. Vidare framhålls de betydande redskapsutgifterna för framför allt trålfisket och risken för att redskapen förloras eller förstörs på grund av bottenförhållandena.

Utskottet finner att den i motionerna återopade konkurrensen med det utländska fisket och möjligheten att i utlandet köpa obeskattade redskap i stort sett kan jämföras med de skäl som motiverade undantagen från skatteplikt för de större fartygen. Utskottet har därför undersökt möjligheten att göra en motsvarande avgränsning i fråga om redskapen inom det yrkesmässiga fisket. Härvid har framkommit att vissa redskap, som inte är av oväsentlig betydelse för yrkesfisket, även användes av dem, som utövar fiske som hobby eller för husbehov, varför ett undantag från skatteplikt skulle gynna inte endast yrkesfisket. Utskottet vill med anledning härav i stället förorda, att de större nätreddskapen genom en särskild bestämmelse i anvisningarna till 18 § förordningen om allmän varuskatt hänföres till material. Därigenom blir redskapen skattefria endast i den mån de är avsedda att användas vid yrkesmässigt fiske. Med större nätreddskap avser utskottet trålar, vadare, bottengarn, laxgarn, makrillgarn, sillgarn, strömmingsskötare och ryssjor ävensom nät för sådana redskap. En utvidgning även till andra fiskeredskap kan självfallet tänkas, om nya i stort sett likvärdiga redskapstyper skulle konstrueras. Det torde då få ankomma på riksskattenämnden att pröva materialbegreppets tillämplighet.

Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat motionerna I: 619 och II: 730.

Skattepliktiga tjänster

I samband med behandlingen av motionsyrkandet om undantag från skatteplikt för dentaltekniska alster har utskottet berört principerna för tjänstebeskattningen. I motionerna I: 627 av herr Stefanson m. fl. och II: 738 av herr Nordgren m. fl. hemställs om riksdagsskrivelse i syfte att från beskattningen undanta reparations- och underhållsarbeten samt service på lös egendom för produktionsändamål. Motionärerna hävdar, att beskattningen gynnar uppkomsten av integrerande serviceavdelningar på de fristående serviceföretagens bekostnad. Som exempel på skattens effekt anføres bl. a. att s. k. utbytestvätt beskattas såväl vid inköp som vid varje uthyrning. Vidare framhålls att den i enlighet med förslaget i propositionen

nen nr 14 införda reduceringsregeln för investeringsvaror inte gäller reparation och underhåll av sådana varor, vilket ställer underhållet i ett sämre läge än nyanskaffningen.

Utskottet vill till en början erinra om att de här behandlade motionerna väcktes i anslutning till propositionen nr 14 och att motionärerna då saknade kännedom om det i den förevarande propositionen framlagda förslaget att utbytestvärt skall hänföras till material och därigenom undantagas från beskattning. Vad gäller motionärernas principyrkande finner utskottet med hänvisning till vad ovan anförts beträffande de dentaltekniska alstren inte skäl att göra ändringar i beskattningen av tjänster. Utan att undervärdera frågans praktiska och principiella betydelse anser utskottet det av bl. a. kontrolltekniska skäl inte möjligt att inom den nuvarande beskattningens ram undanta reparations- och underhållsarbeten från tjänstebeskattningen. Med hänsyn härtill och till vad ovan anförts finner utskottet sig inte kunna tillstyrka bifall till motionerna I: 627 och II: 738.

I detta sammanhang vill utskottet även beröra en från Byggnadsställningsbranschens stockholms- och malmöföreningar inkommen skrivelse. I propositionen föreslås — som tidigare nämnts — att även montering skall anses hänförlig till skattepliktig tjänsteprestation, om den avser skattepliktig vara. Ändringen är i första hand att anse såsom ett förtydligande beträffande maskinmontering. Härigenom inträder till synes en viss skärpning i fråga om uthyrning av byggnadsställningar. Enligt av riksskattenämnden meddelad anvisning omfattas nämligen för närvarande särskilt debiterad ersättning för montering inte av skatteplikten. I skrivelsen hemställer de båda lokalföreningarna om bibehållen skattefrihet för m o n t e r i n g a v b y g g n a d s s t ä l l n i n g a r.

Utskottet vill i anledning härav framhålla, att den i enlighet med propositionen nr 14 beslutade reduceringsregeln för investeringsvaror även gäller uthyrning av sådana objekt, som omfattas av regeln. Enär de av föreningarna avsedda byggnadsställningarna som regel torde ha en beräknad varaktighetstid av mer än tre år kommer de såväl vid anskaffning som vid uthyrning att omfattas av reduceringsregeln. Den sammanlagda effekten av de beslutade eller föreslagna ändringarna i varuskatteförordningen torde således inte kunna betecknas som särskilt ogynnsamma för uthyrningsföretagen.

Skattskyldighet

I samband med att i propositionen föreslås viss ändring av anvisningarna till 12 § i förordningen om allmän varuskatt rörande definitionen av begreppet yrkesmässighet föreslås även att statlig eller kommunal verksamhet för att tillgodose egna behov — även vid samverkan mellan stat och kommun eller mellan kommuner — skall anses vara yrkesmässig endast om den sker i bolagsform.

Beträffande bestämmelserna rörande statlig eller kommunal

s a m v e r k a n hemställas i motionerna I: 729 av herr Stefanson m. fl. och II: 853 av herr Nordgren m. fl. att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Motionärerna anser förslaget innebära ett avsteg från principen om en neutral beskattning och om konkurrens på lika villkor mellan det allmänna och näringslivet.

Utskottet vill i sammanhanget erinra om departementschefens uttalande att förslaget innebär ett avsteg från skattens allmänna principer. Förslaget skall dock närmast ses mot bakgrunden av den samverkan mellan försvarets fabriksstyrelse och vissa landsting som etablerats i fråga om tvätterverksamhet. Härvid skulle en bibehållen yrkesmässighet resultera i att landstingen får betala allmän varuskatt, vilket undviks om de tvättar i egen regi. De nuvarande beskattningsreglerna motverkar således en rationalisering av det allmännas verksamhet på ett område, där verksamheten inte bedrivs i egentlig konkurrens med enskild verksamhet. Härtill kommer att förutsättningar för skattebefrielse i dessa fall skulle kunna arrangeras även på annat sätt. Utskottet anser sig kunna biträda förslaget i propositionen även med hänsyn till att man bör ha rätt att i förevarande fall betrakta det allmännas verksamhet som en enhet, där ansvaret kan växla mellan staten, landstingskommuner eller kommuner.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 729 och II: 853.

Ändringar i varuskatteförordningens bestämmelser om skattskyldighet begäres i motionerna I: 484 av herr Sveningsson och II: 581 av herr Nordgren m. fl. Motionärerna hemställer att gällande bestämmelser om befrielse från skattskyldighet i fråga om verksamhet i ringa omfattning skall utgå och motiverar sitt yrkande med att s. k. f r i t i d s f ö r e t a g a r e med stöd av dessa bestämmelser kan konkurrera med näringslivet utan skattebelastning.

Utskottet vill i detta sammanhang erinra om 1963 års bevillningsutskotts uttalande, att problemet mera rör inkomstbeskattningen än den allmänna varuskatten. Frågan är således ett kontrollproblem, där man även måste avväga administrationskostnaderna mot de förhållandevis obetydliga skatteinkomster som en utökad skattskyldighet skulle kunna medföra. Utskottet vill även framhålla att de förevarande undantagen från skattskyldighet korresponderar med definitionen på begreppet yrkesmässighet. Kommunalskatte- lagens bestämmelser om intäkt av rörelse, vilka nu föreslås tillämpliga på varuskatteförordningens definition av yrkesmässighet, kan uppenbarligen inte samordnas med skattskyldighet för helt obetydlig verksamhet.

Med hänvisning till vad sålunda anförts avstyrker utskottet motionerna I: 484 och II: 581.

I motionerna I: 626 av herr Ferdinand Nilsson och II: 743 av herrar Svensson i Vä och Börjesson i Glömminge hemställs om undantag från beskattningen för företagares varuuttag för eget och familjens

behov. Yrkandet i motionernas hemställan går ut på undantag från skatteplikt, men utskottet förutsätter att motionärerna åsyftat undantag från skattskyldighet i de i motionerna avsedda fallen. Yrkandet motiveras närmast med att uttagen för eget behov ger förhållandevis små skatteinkomster, men att beskattningen medför merarbete för de skattskyldiga, framför allt jordbrukarna.

Utskottet finner att ett undantag från beskattningen av uttag för eget behov måste te sig som en stötande skatteorättvisa för alla som inte skulle få möjlighet till samma förmån, varför utskottet avstyrker bifall till motionerna.

Beskattningsvärde och skattepliktig omsättning m. m.

Frågan om beskattningens verkan vid olika former av serveringsrörelse behandlas i motionerna I: 728 av herr Stefanson och II: 852 av herr Nordgren. Motionärerna påtalar den skillnad, som för närvarande råder mellan å ena sidan varuhusens serveringsrörelser, vilka behandlas såsom särskilda förvärvskällor och där skatten i enlighet med en särskild reduceringsregel utgår på 60 procent av den skattepliktiga omsättningen, och å andra sidan konditorirörelser med kombinerad butiks- och serveringsrörelse, där motsvarande reduktion i regel utgör 80 procent. Motionärerna yrkar, att butiks försäljning och serveringsrörelse inom samma företag skall kunna behandlas såsom skilda förvärvskällor.

Utskottet finner frågan vara värd beaktande. Enligt vad utskottet erfarit har Sveriges Konditor-Förening gjort en framställning till Kungl. Maj:t i samma fråga, och denna framställning är för närvarande föremål för remissbehandling. Utskottet finner därför skäl att avvakta Kungl. Maj:ts ställningstagande i frågan. Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat motionerna I: 728 och II: 852.

Utskottet vill slutligen även nämna att till utskottet inkommit skrivelse från Sveriges köpmannaförbund rörande ikraftträdandebestämmelserna. Såvitt utskottet kan finna beröres i skrivelsen huvudsakligen frågor, som sammanhänger med den tidigare beslutade höjningen av den allmänna varuskatten och som därför icke ånyo kan upptas till behandling vid vårsessionen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen — med förklarande att Kungl. Maj:ts förvarande proposition nr 87 icke kunnat av riksdagen oförändrad antagas och med bifall till de likalydande motionerna I: 704 av herr Gösta Jacobsson och fru Segerstedt Wiberg samt II: 831 av herrar Nelander och Thylén samt i anledning av de likalydande motionerna I: 619 av herr Helge Karlsson m. fl. och II: 730 av herr Johansson i Öckerö m. fl. — måtte antaga det vid propositionen fogade förslaget till

förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt med de ändringar, att 10 § 1 mom. och anvisningarna till 10 och 18 §§ erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

10 §.

1 m o m. Från skatteplikt ————— krossat skick.

5. Fiskefartyg, bogserbåtar, andra fartyg med en nettodräktighet av minst 20 registerton och luftfartyg samt delar och tillbehör till fartyg som avses i denna punkt eller till luftfartyg.

5. Fiskefartyg, bogserbåtar, livräddningskryssare, andra fartyg med en nettodräktighet av minst 20 registerton och luftfartyg samt delar och tillbehör till fartyg som avses i denna punkt eller till luftfartyg.

6. Krigsmateriel, som ————— utan vederlag.

(Nuvarande lydelse)

(Utskottets förslag)

Anvisningar

till 10 §.

Undantaget från ————— liknande sätt.

Med d r i v m e d e l ————— av butiksvara.

Undantaget för ————— av detaljhandlare.

Till f a r t y g hänföres icke sådana farkoster, i fråga om vilka förflyttningen är av underordnad betydelse i förhållande till huvuduppgiften. Med denna till gällande tulltaxa anknutna avgränsning följer, att exempelvis fyrskepp, flodsprutor, muderverk, pontonkranar och flytdockor utgöra skattepliktiga varor.

Till f a r t y g hänföres icke sådana farkoster, i fråga om vilka förflyttningen är av underordnad betydelse i förhållande till huvuduppgiften. Med denna till gällande tulltaxa anknutna avgränsning följer, att exempelvis fyrskepp, flodsprutor, muderverk, pontonkranar och flytdockor utgöra skattepliktiga varor. *Undantaget för livräddningskryssare gäller endast vid tillhandahållande av sådant fartyg till Svenska sällskapet för räddning af skeppsbrutne.*

Undantaget för ————— hemvärnets verksamhet.

till 18 §.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

Avdragsrätt enligt ————— allmän varuskatt.

Med m a t e r i a l ————— ett år.

Till material hänföres vidare vara som är avsedd att användas för yrkesmässig uthyrning i förening med tillhandahållande av tvättjänst, s. k. utbytestvätt.

Till material hänföres vidare *större nätredskap, avsett för yrkesmässigt fiske och nät till sådant redskap, ävensom* vara som är avsedd att användas för yrkesmässig uthyrning i förening med tillhandahållande av tvättjänst, s. k. utbytestvätt.

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 204 av herrar Källqvist och Svanström samt II: 257 av fru Gärde Widemar och herr Mattsson,

2) de likalydande motionerna I: 305 av herr Stefanson m. fl. samt II: 374 av herrar Nordgren och Westberg,

3) de likalydande motionerna I: 484 av herr Sveningsson och II: 581 av herr Nordgren m. fl.,

4) de likalydande motionerna I: 619 av herr Helge Karlsson m. fl. och II: 730 av herr Johansson i Öckerö m. fl.,

5) de likalydande motionerna I: 626 av herr Ferdinand Nilsson samt II: 743 av herrar Svensson i Vä och Börjesson i Glömminge, i vad motionerna behandlas i detta betänkande,

6) de likalydande motionerna I: 627 av herr Stefanson och II: 738 av herr Nordgren m. fl.,

7) de likalydande motionerna I: 728 av herr Stefanson och II: 852 av herr Nordgren, ävensom

8) de likalydande motionerna I: 729 av herr Stefanson m. fl. och II: 853 av herr Nordgren m. fl.,

måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 6 maj 1965

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson*, fröken Ranmark, herrar Stefanson, Yngve Nilsson, Wärnberg, Tage Johansson, Lundström*, Gösta Jacobsson* och Sundin; samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås, Gustafson i Göteborg*, Kärrlander*, Vigelsbo*, Engkvist, Forsberg, Kristenson, Carlsson i Västerås, Öhvall och Börjesson i Falköping.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer

1) av herrar *Stefanson, Yngve Nilsson, Lundström, Gösta Jacobsson, Sundin, Magnusson* i Borås, *Gustafson* i Göteborg, *Vigelsbo, Öhvall* och *Börjesson* i Falköping, vilka — under åberopande av de likalydande motionerna I: 204 av herrar Källqvist och Svanström samt II: 257 av fru Gärde Widemar och herr Mattsson — ansett att utskottet i anledning av nämnda motioner bort hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att Kungl. Maj:t med stöd av 10 § 2 mom. förordningen om allmän varuskatt måtte förordna om undantag från skatteplikt för konst, som av vederbörande konstnär försäljes å utställning.

2) av herrar *Stefanson, Yngve Nilsson, Lundström, Gösta Jacobsson, Sundin, Magnusson* i Borås, *Gustafson* i Göteborg, *Vigelsbo, Öhvall* och *Börjesson* i Falköping, vilka — under åberopande av innehållet i de likalydande motionerna I: 305 av herr Stefanson m. fl. samt II: 374 av herrar Nordgren och Westberg — ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till motionärernas förslag att från allmän varuskatt undantaga dentaltekniska alster och sålunda bort hemställa,

att riksdagen måtte med bifall till förenämnda motioner antaga det vid motionerna fogade förslaget till förordning angående ändring av 10 § 1 mom. förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt.

3) av herrar *Stefanson, Yngve Nilsson, Gösta Jacobsson, Sundin, Magnusson* i Borås, *Vigelsbo, Öhvall* och *Börjesson* i Falköping, vilka — under åberopande av de likalydande motionerna I: 627 av herr Stefanson och II: 738 av herr Nordgren m. fl. — ansett, att utskottet i anledning av motionärernas förslag rörande undantag från allmän varuskatt av reparations- och underhållsarbeten samt service på lös egendom för produktionsändamål bort hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning i syfte att från allmän varuskatt undantaga reparations- och underhållsarbeten samt service på lös egendom för produktionsändamål.

4) av herrar *Stefanson, Yngve Nilsson, Gösta Jacobsson, Magnusson* i Borås och *Öhvall*, vilka — under åberopande av innehållet i de likalydande motionerna I: 484 av herr Sveningsson och II: 581 av herr Nordgren m. fl. — ansett, att utskottet bort tillstyrka det i nämnda motioner framställda yrkandet och att utskottet därför bort hemställa,

att riksdagen i anledning av förenämnda motioner måtte antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 13 § förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt

Härigenom förordnas, att 13 § förordningen den 1 december 1959 om allmän varuskatt och anvisningarna till 13 § samma förordning skola erhålla följande ändrade lydelse:

13 §.

Skattskyldighet föreligger icke

a) vid uttag ur rörelse av skattepliktiga varor i allenast ringa omfattning,

b) vid försäljning eller uttag av till driften hörande maskiner, inventarier och dylikt.

Anvisningar

till 13 §.

Med försäljning är vid tillämpning av 13 § första stycket b) att jämställa överlåtelse av maskiner, inventarier och dylikt vid avyttring av rörelse, vid fusioner eller vid liknande transaktioner.

Med b e g a n a d e — — — vissa fall.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1965.

5) av herrar *Vigelsbo* och *Börjesson* i Falköping, vilka *dels* anfört följande:

I de likalydande motionerna I: 626 av herr Ferdinand Nilsson samt II: 743 av herrar Svensson i Vå och Börjesson i Glömminge hemställas om viss ändring av förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt avseende att undantaga från allmän varuskatt företagares uttag av produkter ur egen rörelse för det egna hushållets behov. Vad som åsyftas är att härigenom befria i första hand småföretagare, mindre handlande och småbrukare från ett besvärligt skattetrassel som dessutom är föga inbringande för statsverket.

dels ock ansett att utskottet under punkten A bort hemställa,

I) att riksdagen — i anledning av de likalydande motionerna I: 626 av herr Ferdinand Nilsson samt II: 743 av

herrar Svensson i Vä och Börjesson i Glömminge — måtte antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt med jämväl de ändringar att 13, 63 och 65 §§ samt anvisningarna till 63 och 65 §§ erhåller följande lydelse:

13 §.

Skattskyldighet föreligger icke

a) beträffande uttag ur rörelse av skattepliktiga varor för den skattskyldiges, hans familjs eller övriga hushållsmedlemmars räkning eller eljest vid tillhandahållande av skattepliktiga varor och tjänsteprestationer samt uttag ur rörelse av skattepliktiga varor i allenast ringa omfattning,

b) vid tjänsteprestation med avseende å kläder eller andra textilvaror, där den som utför prestationen icke har fast driftställe för verksamheten,

c) vid försäljning eller uttag av till driften hörande maskiner, inventarier och dylikt.

Skattskyldighet föreligger — — — 1 800 kilogram.

63 §.

Skattskyldighet åvilar ägare eller brukare av jordbruksfastighet, som till konsument försäljer eller uttager sådan produkt från jordbruket eller dess binäringar som enligt denna förordning är att hänföra till skattepliktig vara.

Skattskyldighet föreligger — — — ringa omfattning.

I fråga — — — motsvarande tillämpning.

(Se vidare anvisningarna.)

65 §.

I fråga — — — till efterrättelse.

Taxering till allmän varuskatt skall avse den skattepliktiga omsättningen under beskattningsåret och verkställas av vederbörande taxeringsnämnd i samband med inkomsttaxeringen.

Av taxeringsnämnd — — — i inkomstlängden.

I stället — — — tillämpliga delar.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 63 §.

Skattskyldigheten enligt denna paragraf omfattar skattskyldigs försäljning av produkter från jordbruket eller dess binäringar, t. ex. mjölk, ägg, kött, fläsk, potatis och grönsaker, till den vilken enligt anvisningarna till 12 § är att anse såsom konsument.

till 65 §.

Den skattepliktiga omsättningen beräknas med ledning av de uppgifter angående konsumentförsäljning, vilka lämnats i den allmänna självdeklarationen.

II) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, att riksskattenämnden erhåller i uppdrag att fastställa den övre gränsen för här avsedda skattefria uttag ur egen rörelse så att flertalet mindre företag eller rörelser befrias från den allmänna varuskatten vid uttag för det egna hushållets skäliga behov och så att missbruk av denna rätt effektivt förhindras.

6) av herrar *Stefanson, Yngve Nilsson, Lundström, Gösta Jacobsson, Sundin, Magnusson* i Borås, *Gustafson* i Göteborg, *Vigelsbo, Öhwall* och *Börjesson* i Falköping, vilka

dels ansett, att det avsnitt av utskottets yttrande, som börjar på s. 20 med »I samband» och slutar på s. 21 med »och II: 853», bort ha följande lydelse:

Utskottet finner att det i proposition nr 87 föreslagna tillägget till anvisningarna till 12 § förordningen om allmän varuskatt innefattar en principiell nyordning av vittgående natur. Möjligheten till skattefrihet för samtliga berörda parter vid samverkan mellan stat och kommun eller mellan kommuner inbördes innebär i praktiken en diskriminering i konkurrenshänseende av enskild verksamhet av motsvarande slag. Utskottet har noterat departementschefens principiella betänkligheter i detta avseende, men finner för sin del att det allmänintresse som av departementschefen åberopas till stöd för den föreslagna särbehandlingen i skattehänseende med minst samma styrka kan åberopas mot ett genomförande av förslaget. Detta leder nämligen enligt utskottets mening till en allvarlig faktisk konkurrensbegränsning som står i strid mot statsmakternas strävanden att främja konkurrensen som prisbildande faktor.

dels ock ansett att utskottet under punkten A bort hemställa,

att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I: 729 av herr *Stefanson* m. fl. och II: 853 av herr *Nordgren* m. fl. måtte antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt, med den ändringen att anvisningarna till 12 § erhåller följande lydelse:

Anvisningar

till 12 §.

Verksamhet anses som yrkesmässig, om inkomst av verksamheten enligt kommunalskattelagen är att hänföra till intäkt av rörelse. Även annan

verksamhet anses som yrkesmässig, om den innefattar icke enbart tillfälligt tillhandahållande av skattepliktiga varor och tjänsteprestationer till konsument.

Tillhandahållande av ——— för entreprenören.

Vid försäljning ——— å auktionen.

Med *konsument* ——— som konsument.

Eftersom fastighet ——— till konsumenter.

I fråga ——— till utgivaren.

Försäljning till ——— av tjänsteprestation.

Med *uttag* ——— hans kontor.